No. 2367 Zaterdag 18 Mei 1929. 46ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

REDE

van Zijne Excellentie Gouverneur

Jr. Leonard Albert Fruytier.

bij de plechtige opening van den Kolonialen Raad.

Mijnheer de Voorzitter, Heeren leden van den Kolonialen Raad.

Voor de eerste maal hier in Uw midden aanwezig om ingevolge artikel van het Regeeringsreglement van Curaçao de vergadering van den Kolonialen Raad voor het nieuwe zittingjaar te openen wil ik uiting geven aan mijn gevoelens van vreugde en dankbaarheid.

Vreugde, omdat deze taak mij meer in nauwer contact met Uwe Hooge College brengt, — dankbaarheid aan U ... Heeren, die veel arbeid en moeite in het-afgeloopen zitting-jaar zich hebben willen getroosten in het belang van dit Gewest en zijne bevolking.

Het heeft Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin behaagd, U Mijnheer de Voorzitter te herbenoemen als Voorzitter van den Kolonialen Raad. Ik wensch U geluk met dit blijk van waardeering en vertrouwen, als ook de Ondervoorzitter en de Heeren leden die hun mandaat zagen vernieuwd, in het bijzonder het nieuw benoemde lid dat het eerst in deze vergadering als zoodanig hier aanwezig. Door zijn werkzaamheden in verschillende deelen van ons Gewest, ook buiten het eiland Curaçao, is zijn lidmaatschap eene versterking van de veelzijdigheid van Uwe College.

Het is een verheugend feit te kunnen constateeren, dat gedurende het afgeloopen jaar, op de eilanden Curacao en Aruba op economisch gebied de toestand steeds vooruitgaande is geweest, en dat ook thans nog de vooruitzichten in diezelfde richting wijzen.

Daartegenover is het te betreuren, dat zulks ten opzichte van Bonaire en de drie Bovenwindsche eilanden niet kan worden gezegd. Moge de toestand van Bonaire al minder ongunstig zijn dan van de andere eilanden en meer stationair, overwogen dient te worden op welke wijze voorzieningen kunnen worden getroffen om ook de bevolking van al die eilanden te kunnen doen deelen in de tegenwoordige welvaart.

Ik reken daarbij op den steun van Uwen Raad.

Hierbij moet nog in herinnering gebracht worden de ramp die de drie Bovenwindsche Eilanden in September j.l. heeft getroffen en waaronder de bevolking vooral van St. Eustatius en Saba zeer heeft geleden.

Dankbaar wordt herinnerd aan de hulp die door het Bestuur en de bevolking zoowel hier als in Nederland spontaan aan die zwaar geteisterde bevolking werd gebracht en die een blijk gaf van levendig gevoel van samenhoorigheid.

Ofschoon de gezondheidstoestand in het algemeen genomen gunstig mag worden genoemd, brengt toch het groot aantal vreemdelingen die zich hier komen vestigen of tijdelijk vertoeven veel zorg en toezicht mee, en moeten alle krachten worden ingespannen om den naam van een gezond eiland met de daad te handhaven. De verhouding tusschen de naburige republieken en Curaçao bleef steeds zeer vriendschappelijk, terwijl een levendige handel tusschen haar en Curaçao plaats had.

Als ik hier breek met de gewoonte om in den breede een exposé te geven van de gebeurtenissen en toestanden in dit gewest over het afgeloopen jaar, dan is dit omdat feiten en toestanden heden zoo veelvuldig en omvangrijk zijn geworden, dat zij zich niet meer laten samenvoegen in een kort bestek.

Daarentegen wil ik Uwe aandacht vragen voor het werk dat U te wachten staat en waarvoor ik voor de totstandkoming een beroep doe op Uw inzicht en Uwe medewerking.

Al zeer spoedig zal U ter beslissing worden voorgelegd de oplossing van het vraagstuk der oeververbinding tusschen Punda - Otrabanda, in dien zin dat na afloop der thans geldende concessie deze verbinding zal blijven een zorg in handen van het Bestuur dat zich voorstelt, door het leggen van een nieuwe brug en het in dienst stellen van een pontveer een oplossing te geven aan een voor Willemstad zeer urgent verkeersbelang.

Een tweede belangrijke beslissing zal worden gevraagd en wel op welke wijze zal worden voorzien in de zoo hoog noodige behoefte aan bureaux voor verschillende Openbare diensten.

Het postkantoor - de douane bureaux, alsmede het loodskantoor en het kantoor voor de draadlooze telegrafie voldoen in geen enkel opzicht meer aan de eischen die het publiek mag stellen en de dienst vordert. Voorzieningen zijn hier dringend noodig. Het Bestuur heeft een en ander overwogen en ook kennis genomen van hetgeen in Uwen Raad in deze tot uiting is gebracht.

Het heeft een oplossing gezocht in dien zin dat het tegenwoordige gouvernements-huis, zou worden ingericht voor het onderbrengen van al die diensten. Dit zal kunnen geschieden zonder aan de architectonische waarde van het historische bouwwerk te raken.

Dit zal tot gevolg hebben dat een nieuw gouvernementshuis zal moeten worden gebouwd. Zonder eenig offer voor de Gouvernements-financiën biedt zich thans de gelegenheid voor dien bouw, een wensch die reeds jaren werd gekoesterd. Ook de belangen der volksgezondheid vragen een behartiging door de overheid o.m. door de bouw van een nieuw slachthuis en een daarbij behoorende koelinrichting.

De woning-toestanden zijn nog steeds van zoodanigen aard. dat het Bestuur niet langer werkloos mag toezien, maar middelen zal overwegen hierin te helpen voorzien. In alle rangen der bevolking gaat men gedrukt onder dien noodtoestand die zoowel op Aruba als op Curaçao heerscht.

Ook hierbij rekent het Bestuur op Uwe medewerking,

Voortgegaan zal worden met de verbetering der wegen en deze te doen beantwoorden aan de veel grootere eischen die het moderne verkeer stelt. Terwijl de havenwerken zullen worden gebracht op een peil dat voldoet aan datgene wat Curaçao moet bieden. Aruba vraagt in dat opzicht eveneens onze aandacht. Ook ten opzichte van het gevangeniswezen zullen voorzieningen moeten worden getroffen.

Van overheidswege is op sociaal gebied in dit Gewest de eerste stap nog niet gezet. Toch zijn ook hier de omstandigheden aanwezig, die sociale voorzorg vragen en waarvan de oplossing niet kan worden overgelaten aan belanghebbenden.

Wij mogen ons niet blind houden voor het voortwoekerende kwaad der venerische ziekten en zullen op middelen moeten zinnen om de gezondheid en het welzijn van het volk daartegen te verdedigen.

Ook het groot sterfte-cijfer van zuigelingen eischt dringend maatregelen om te trachten daarin verbetering te verkrijgen.

Hoewel de toestand van het onderwijs gunstig is, wordt toch gestreefd het lager onderwijs zoo doeltreffend mogelijk te doen zijn.

Overwogen wordt of het noodig zal zijn teneinde te geraken tot het doel dat het onderwijs alle kinderen bereikt over te gaan tot het invoeren van schoolplicht. De groote bedragen die door de overheid worden uitgegeven voor onderwijs, motiveeren een ingrijpen volkomen. Voortgegaan zal worden om te komen tot algeheele gelijkheid in de bekostiging van het openbaar en het bijzonder onderwijs.

Ten slotte moge ik nog de aandacht vragen voor het finantieele vraagstuk. Ofschoon de inkomsten ruim vloeien en reeds elk jaar de raming overtreffen blijft toch een voorzichtig finantieel beleid geboden.

Soberheid in de huishouding blijft geboden, zonder de belangen der landsdienaren, waarvan meerdere den druk der steeds duurder wordende levensomstandigheden maar al te zwaar gevoelen uit het oog te verliezen. Maatregelen zullen nog dit jaar moeten worden genomen om die te verlichten. Hoewel tot op heden de noodzakelijkheid gelden in een leening op te nemen zich niet heeft voorgedaan, zal zulks voor de toekomst, niet kunnen uitblijven. De urgentie van hetgeen hiervoren is uitgestippeld is zoo groot, dat moet worden aangepakt — en wel op grootere schaal dan tot hiertoe. Daardoor zal het mogelijk zijn de belangstelling van ondernemers te trekken. In verband met de overwegingen die in den Koloniaen Raad dienaande zijn ontwikkeld kan worden meegedeeld dat naar maatregelen is uitgezien om de inkomsten te verhoogen. Zoo zal in de naaste toekomst blijken dat door nieuwe schattingen der huurwaarde de grondbelasting een aanmerkelijke stijging zal vertoonen. Een wijziging der Inkomsten-belasting is in bewerking, die zonder verhooging voor de thans geldende maatstaf zal bevorderen dat ieder bewoner van Curacao zijn evenredig deel bijdraagt. Verder zal een progressie worden voorgesteld bij de motorrijtuig en motorboot-belasting, terwijl een vermeerdering van opbrengst is gedacht door verhooging van rechten op datgene wat aangemerkt wordt als zijnde zuiver luxe.

Het Bestuur vertrouwt in deze eenen weg te hebben gekozen waardoor in de toekomst geen zware financieele verplichtingen op het Gewest zullen worden gelegd, en die de mogelijkheid schept zonder financieele hulp van het Moederland zijn eigen huishouding te blijven bekostigen.

Dat neemt niet weg, dat hier op Curaçao de geest van Nederlanderschap zal blijven heerschen, dat het onze trots is een deel uit te maken van het Koninkrijk der Nederlanden en wij hier in liefde en verknochtheid aan onze Geliefde Koningin en haar roemrijk Oranjehuis voor geen ander deel van haar Land onderdoen.

Ik doe hier een ernstig beroep op U, Heeren leden van den Kolonialen Raad, om mede te werken, naar Uw beste kunnen, om te helpen tot stand brengen wat voor den bloei van Curaçao en voor het stoffelijk en cultureel welzijn zijner bevolking noodig is.

Ik smeek daarbij Gods zegen af over onzen gemeenschappelijken arbeid.

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1929 — 1930 geopend.

De Begrooting voor 1930 in den Kolonialen Raad.

Het *Eindverslag* bracht nog een paar moeilijkheden naar voren, o. a. het onvoldoend aantal loodsen, de verandering van de bestaande seinlichten door electrische, voor een vlottere gang van zaken, en de vraag of 't niet aan te bevelen zou zijn om ook den onderhavenmeester met loods-werkzaamheden te belasten. Bovendien werd in de M. v. A. een mededeeling gemist omtrent de noodzakelijkheid van een nieuwe gevangenis en de uit te zenden gevangenbewaarders; terwijl het betreurd werd dat er geen regeling scheen gevonden te zijn voor de oprichting van een postkantoor in Emmastad.

In een *Nota* naar aanleiding van dit Eindverslag, antwoordde Z.E. dat al het mogelijke gedaan wordt om een volledige bezetting der loodsplaatsen te verkrijgen; — dat de regeling van het seinwezen geheel zal worden gereorganizeerd, tegelijk met de verbetering van den havenmond en de inrichting van een nieuw loodskantoor, terwijl zal worden onderzocht, of er voordien iets aan te doen zal zijn. De onderhavenmeester staat den havenmeester bij en het wordt aan dezen overgelaten, in hoeverre hij hem loodswerkzaamheden zal kunnen opdragen.

Verandering in de gevangenistoestanden is noodzakelijk. Op het voorontwerp van de 2de supp. begr. kwam een post voor, voor den bouw van een nieuwe gevangenis. Deze is teruggenomen, daar men toch dit jaar niet ermee zou kunnen beginnen. Te zijner tijd zal het Bestuur echter bij aanvullingsbegrooting gelden voor den bouw aanvragen. Voor gevangenbewaarders wordt getracht personen uit Nederland te doen uitzenden, die reeds als zoodanig werkzaam zijn geweest, of omtrent wie zekerheid bestaat, dat zij aan de eischen voldoen. De veelvuldige ontsnappingen zijn voor een deel te wijten aan onvoldoend toezicht. Een nieuwe gevangenis alleen zou geen voldoende waarborg bieden.

Wat het postkantoor te Emmastad betreft, wordt ter geruststelling van de leden meegedeeld, dat een oplossing in wording is die beide partijen bevredigen kan. Beide partijen zullen zich opofferingen te getroosten hebben: belanghebbende door het beschikbaar stellen van een gebouw en het dragen van een deel der kosten voor de bediening, terwijl de posterijen het resteerende gedeelte der kosten in de personeelsvoorziening dragen zullen.

Aan het verzoek om translateurs met Hollandsche acten hier niet aan een examen te doen onderwerpen, maar slechts te benoemen en beëedigen, zal t. g. t. worden voldaan.

En hiermee was de Begrooting voldoende voorbereid om in openbare vergadering behandeld te worden.

Zaterdagavond was de ruimte voor 't publiek geheel ingenomen door belangstellenden, terwijl de Vroede Vaderen het belang van land en volk naar best kunnen verdedigden en voorstonden. Het College van den Raad was onvolledig, vier van de dertien Leden ontbraken, waarvan twee door een vacature; de Gemachtigden van het Bestuur waren, in tegenstelling met de praktijk der laatste jaren, in vollen getale aanwezig, n.l. naast den Procureur Generaal, de Directeuren van O. W. en O. G., de Administrateur van Financiën, de Inspecteur van 't Onderwijs en de Havenmeester.

De Voorzitter, de heer LANSBERG sprak een woord van afscheid tot den heer S. M. L. MADURO, die wegens zijn benoeming tot Lid van den Raad van Bestuur, had opgehouden Lid van den K. R. te zijn. Noode zag de Raad hem heengaan, want gedurende de vele jaren van zijn lidmaatschap heeft de heer MADURO steeds met ijver de belangen

der gemeenschap voorgestaan. Daarvoor bracht de Voorzitter den heer Maduro dank, terwijl hij de hoop uitsprak, dat hij als lid van den R. v. B. vele jaren met denzelfden ijver zou mogen werken in 't belang van dit Gewest. Vervolgens deed de Voorzitter mededeeling dat de heer R. J. BEAUJON JR. tot lid benoemd was.

Daarna nam het politieke tournooi een aanvang. Vijf strijders traden achtereenvolgens in het krijt, de heeren Mr. G. H. ESKES, JOSSY C. HENRIQUEZ, C. WINKEL, S. A. SENIOR en B. V. D. VEEN ZEPPENFELDT.

Mr. ESKES en ZEPPENFELDT bepleitten met kracht van argumenten, die men o.i. niët heeft kunnen ontzenuwen, de noodzakelijkheid van een sneller tempo in de uitvoering van de verschillende groote werken, en als noodzakelijk gevolg daarvan een beleidvolle leeningpolitiek, laten wij 't met den Directeur van O. W. noemen, een welvaartspolitiek.

De andere sprekers: HENRIQUEZ, SENIOR en WINKEL, bij wie zich nog het lid VAN LEEUWEN aansloot, vochten met hand en tand voor een voorzichtigheidspolitiek: niet leenen, als er geen zekerheid bestaat dat men 't geleende in een termijn van 4 of 5 jaar zal kunnen aflossen. Deze sprekers zagen voor zich voortdurend, als een dreigend spook, het gevaar dat op een onverwacht oogenblik, de maatschappijen, waaraan Curaçao en Aruba hun opkomst te danken hebben, gedwongen zullen zijn haar bedrijf stop te zetten; en dat Curaçao dan met de lasten zal blijven zitten.

Ofschoon de stemming over enkele amendementen, die naar aanleiding en onder den invloed van deze laatste politiek, werden voorgesteld, ten gunste van deze uitviel, heeft echter ook deze stemming niets aan de kracht der door eerstgenoemde sprekers aangevoerde argumenten, kunnen afdoen.

***

De eerste spr. aan 't woord was Mr. ESKES.

Rede van den heer Mr. Eskes.

Spr. begon met te zeggen dat het voor het Bestuur een voldoening moet zijn met deze begrooting voor den Kolonialen Raad te komen, waar tal van voorstellen op voorkomen, waar Curaçao enkele jaren geleden niet aan zou hebben durven denken. Er blijkt uit, dat de economische toestand bij voortduring tot tevredenheid stemt, terwijl het Bestuur blijkbaar de meening is toegedaan, dat ook voor de naaste toekomst allerminst reden tot bezorgdheid bestaat.

Het Bestuur ziet volgens spr. hierin zeer juist. De verschillende groote bedrijven, waarmede — zooals bij herhaling van verschillende zijden gezegd is — de welvaart van Curaçao en Aruba staat of valt, zouden toch niet millioenen besteden aan hunne uitbreiding, indien zij niet redenen hadden met eenige zekerheid te vertrouwen, dat deze kapitalen ook weer zouden teruggewonnen kunnen worden.

Deze situatie legt aan het Bestuur de verplichting op, zonder aarzeling van den gunstigen financieelen toestand gebruik te maken en in deze periode van bloei al die werken tot stand te brengen, die, hoe noodig ook, wegens gebrek aan middelen immer achterwege zijn gebleven. En de Koloniale Raad heeft daarbij tot taak het Bestuur met alle kracht te steunen.

Daarna ging spr. over tot de behandeling van de verschillende punten: vooreerst de *voorgestelde leening.*

Zooals de heer v. d. Veen Zeppenfeldt verleden jaar verwachtte, heeft het accres der middelen aangehouden.

Deze stijging der middelen is zoo markant, dat het Bestuur reeds op 25 Maart 1929 in het ontwerp suppletoire begrooting 1929 de belastingen en inkomsten van onderscheiden aard voor 1929 ruim. f 900.000.— hooger durft te ramen dan in de oorspronkelijke begrooting. Daarbij is het Bestuur toch nog zeer voorzichtig, want het neemt bij deze suppletoire begrooting als opbrengst voor 1929 toch nog slechts aan wat 1928 inderdaad aan belastingen en andere inkomsten heeft opgebracht.

Ook dit jaar echter zal dat accres wel een f. 900.000 bedragen, zoodat wij dan komen tot een totaal aan inkomsten van f. 6.030.000 over 1929.

Tot bewijs:

over 't eerste kwartaal 1929, vergeleken met het vierde van 1928, bedroeg dit accres reeds ± f. 210.000 en vergeleken met het 1ste van 1928 ± f. 590.000.

Voor '30 mogen wij dus wel rekenen op een totaal inkomsten van ± f. 7.000.000. De raming van het Bestuur is echter nog geen zes millioen. Daar de uitgaven voor '30 op ca. f. 7.350.000 geraamd zijn, zal volgens de raming van spr. een leening practisch bijna niet noodig zijn.

Doch daar is nog de suppl. begrooting 1929, waarbij het Bestuur een leening vraagt van f. 3.690.000 voor aanleg en verbetering van straten en wegen op Curaçao en Aruba; voor havenverbetering, aanleg van een pier op Aruba, aanleg van waterwerken enz.

Doch ook deze leening zal volgens spr. niet geheel noodig zijn daar het Bestuur uitgaat van een bedrag aan inkomsten van f. 5.200.000. terwijl dit waarschijnlijk wel een f. 900.000 meer zal bedragen, dus ± f. 6.030.000. De leening voor 1929 zal dan ca. f. 2.800.000 bedragen, in plaats van f. 3.700.000, en te zamen met die voor '30 ruim f. 3.000.000, in plaats van f. 5.700.000.

Staat nu een voorzichtige financieele politiek deze leening toe?

Men zal, zegt spr. tegenwerpen: „Met drie millioen zijt gij niet klaar, want de uitgaven zullen hooger zijn, omdat nog niet gerekend is met den 2-en termijn voor een Postkantoor, met den bouw van een Douane-kantoor, een Gevangenis, met den verderen aanleg van wegen, met het tot stand brengen van een oeververbinding in de St. Anna-haven, met de verbetering van de ambtenaarssalarissen, die ook komen moet"; welnu laten wij daar ook voor nemen één millioen, dan zou men moeten leenen over deze 2 jaren een bedrag van f. 4.000.000.—

Maar dan is Curaçao ook door vele groote uitgaven heen. Wel zal men wellicht nog groote bedragen moeten besteden voor verschillende werken, doch deze zal men kunnen bestrijden uit de gewone inkomsten.

Deze gewone uitgaven zijn voor '30 geraamd op f. 5.854.000, terwijl zooals boven reeds gezegd, spr. de gewone inkomsten op f. 7.000.000 geraamd heeft. Stelt men de gewone uitgaven voor '31 op f. 6.000.000, dan is er, zonder accres der middelen, reeds f. 1.000.000 over, die men kan besteden voor buitengewone werken. Blijft de economische toestand gunstig, dan heeft men vermoedelijk nog een accres, hetgeen gevoegd bij 't bedrag van f. 1.000.000 waarschijnlijk wel voldoende zal zijn voor de buitengewone uitgaven.

In '32 kan men dan reeds beginnen met de aflossing der 4 millioen.

Leenen is daarom volgens spr. niet alleen niet onvoorzichtig, maar zelfs geboden, omdat de groote achterstand op Curaçao en Aruba, die reeds veel te lang bestaat zonder verwijl moet worden ingehaald. Er moet gewerkt doelbewust, langs een vaste lijn, en vooral in een snel tempo.

Gedurende de laatste paar jaren zijn verschillende groote werken, Handelskade, Scharloo-brug, nieuwe straten, waterleiding, Parera, politie woningen etc. te zamen voor f. 2.7000 000, bestreden uit de gewone inkomsten. Thans zal men echter moeten leenen, omdat het tempo van uitvoering moet versneld worden. Verleden jaar heeft de Raad zich in beginsel voor een leening verklaard; ook de bekende corresp. in de N. R. Crt. was er [illegible] wone werken. Daarom [illegible] spr. de Raad hier een verantwoordelijkheid, die hij niet van zich kan afschuiven, door te zeggen: „Laat Holland die bedragen dan maar op de begrooting zetten, wij doen het niet."

Ook tegen de voorgestelde splitsing heeft spr. bezwaar, omdat men over 3 maanden, evenmin als nu, met zekerheid zeggen kan, hoe het verloop in '30 zijn zal, bovendien vordert de behandeling van een suppl. begr. tijd, zoodat men kans loopt te laat te komen; want met de werken, die op die suppl. begr. voorkomen, moet men op 1 Januari reeds aanvangen. Voor O. W. is 't op die wijze onmogelijk om economisch en systematisch te werken.

Het tweede punt door spr. ter tafel gebracht, was de *militaire politie.*

Volgens spr. was de invoering van de militaire politie de eenige uitweg om te komen uit het moeras, waarin Curaçao politioneel gezonken was.

Practisch zou geen weldenkend burger thans de vroegere burger-politie terugwenschen. Thans heerscht er orde, tucht en veiligheid in Willemstad. En ook Aruba gevoelt de noodzakelijkheid van militaire politie.

De geheele pers van Curaçao is tevreden over de politie, en éénparig in haar lof. Spr. meent dus te mogen constateeren, dat de bevolking van Curaçao de M. P. heeft aanvaard en haar apprecieert. Daarom vraagt spr. in naam van velen om de M. P. zoo spoedig mogelijk tot het tweede district en Aruba uit te breiden. Nu zou men kunnen zeggen: „Eind goed, al goed."

Er is echter, volgens spr. een klein obstakel, dat thans verhindert de „finishing touch" te geven aan een volledige samenwerking tusschen een deel van den K. R. en den Commandant der Troepen; een hinderpaal die spr. graag zou zien opgeruimd. En hier meende spr. den K. R. te moeten kapittelen over het telegram van den Raad aan den Minister v. Koloniën, tot welks verzending besloten werd in de vergadering van 20 Sept. 1927; en waarin geseind is, dat de K. R. zich gekrenkt gevoelde over *houding, toon* en *wijze van optreden* van den Kapitein, als gemachtigde van 't Bestuur, in de Raadsvergadering van 19 Sept. d.a.v. De scène in genoemde vergadering ontstond naar aanleiding van het woord „insinuatie", door den Bestuursgemachtigde gebruikt; - een woord, dat echter volgens DR. BEUMER in de Tweede Kamer langen tijd als parlementaire uitdrukking werd toegelaten; - dat ook in de M. v. A. door den Gouverneur gebruikt was, zonder dat daarover eenige opmerking in het Eindverslag gemaakt werd; waarop ook de Voorzitter pas reageerde, toen eenige leden daarover kabaal maakten. In genoemd telegram beklaagde de Raad zich echter over de *houding, toon en wijze van optreden* van den gemachtigde, niet over diens *woorden*.

Volgens spr. - en velen zijn het met mij eens, zei spr. - was er echter niets onbehoorlijks in dit optreden; wel waren de leden, die door hun geschreeuw den gemachtigde verhinderden verder te spreken geheel buiten de orde, en misten daardoor het moreele recht om mede te werken aan de verzending van een dergelijk telegram.

Bovendien, zeide spr., is mij uit de meest betrouwbare bron dan ook medegedeeld, dat het telegram niet zoozeer verzonden is omdat de Koloniale Raad zich gekrenkt voelde, zoodat het dus niet persoonlijk tegen den Kapitein bedoeld is, doch wel omdat men de invoering van de militaire politie coute que coute wilde tegenhouden en men dit doel trachtte te bereiken door mogelijke terugroeping van den Kapitein tengevolge van dit telegram.

„Dit nu, Mijnheer te Voorzitter, kan niet door den beugel. Men heeft blijkbaar zich niet gerealizeerd, dat een dergelijk telegram iemand in zijn carrière zeer kan schaden. En dat treffen van de persoon van de tegenpartij- hoewel niet zoo bedoeld volgens zooeven genoemde verklaring-heeft ten gevolge gehad, dat de relatie tusschen de Raadsleden die eraan medewerkten en den Commandant der Troepen nadien slechts ambtelijk is, nada mas. Nu betreft het slechts 6 leden van den Raad in zijne huidige samenstelling en ik ben ervan overtuigd dat thans een dergelijk telegram niet verzonden zou worden, doch ik betreur het dat het incident nog steeds niet gesloten is, omdat ik dit niet acht in het algemeen belang."

In verband met 't gespokene over orde en veiligheid, heeft spr. 't nog over de wenschelijkheid van een vast hier gestationneerd oorlogsschip.

De heer Maduro wees er reeds op. Spr. vindt 't zelfs dringend noodzakelijk. Is er geen oorlogschip beschikbaar, dan zou spr. willen terugkomen, op hetgeen hij reeds vroeger heeft voorgesteld, n. l. het aanschaffen door het Bestuur van een patrouille-vaartuig, dat b. v. langs de kust kan patrouilleeren, indien de politieke toestand dit noodig mocht maken, ook om smokkelarij tegen te gaan; -dat tevens kan gebruikt worden om voor politiedoeleinden naar de andere eilanden te gaan, en [illegible]

Hierna kwam de *postdienst* op Curaçao aan de beurt.

Deze is, volgens spr., met veel gebreken behept. Dit ligt echter niet aan den volijverigen Directeur, maar de bepalingen omtrent den postdienst zijn verouderd; de behuizing is bedroevend, en het personeel in zijn geheel niet behoorlijk onderlegd.

Postbestelling is slechts verplicht in Willemstad, en beperkt tot de grenzen van het oude stadsdistrict, terwijl de stad zich toch naar alle kanten uitbreidt. De duizenden menschen daarbuiten zijn verplicht zelf de post te halen ten kantore van den districtmeester of aan een politiepost.

Ook Emmastad, in 't 2de district gelegen, ontvangt geen postbestelling van wege het postkantoor. Toch zijn daar de kantoren de C. P. I. M. en C. S. M., die jaarlijks duizenden brieven ontvangen en verzenden. Aan porto wordt door deze maatschappijen per maand ca. f. 500 betaald. Op Negropont wonen ruim 700 menschen; in dienst van de C. P. I. M. en C. S. M. zijn in totaal meer dan 10.000 menschen, waarvan ca. 8000 uit het buitenland. Daar het gouvernement alleen 'n postkantoor in Willemstad heeft, heeft de C. P. I. M, de overheidstaak op zich genomen, en distribueert op eigen kosten de mail voor 8 a 10.000 menschen. Zij zorgt voor het vervoer van de mail van Willemstad naar Emmastad en heeft voor de distributie een aparte afdeeling. Per maand ontvangt genoemde maatschappij op deze wijze ca. 2500 K. G. aan brieven en drukwerken.

De Raad nu zou de vestiging van een postkantoor in Emmastad ten zeerste toejuichen. Volgens het Bestuur echter, moet belanghebbende door het beschikbaar stellen van een gebouw, en het dragen van een gedeelte van de kosten voor de bediening zorgen. Spr. kan zich echter niet voorstellen dat het Bestuur der Posterijen in Holland, indien het nauwkeurig van de locale omstandigheden hier op de hoogte zou zijn, zou adviseeren, om een particuliere maatschappij te laten deelen in de kosten tot oprichting en instandhouding van een postkantoor, ten behoeve van 8 à 10.000 menschen, in haar dienst, en vele anderen, niet in haar dienst. Niet alleen de 2 particuliere maatschappijen zijn de belanghebbenden, maar ook de vele duizenden belasting-betalende burgers van het 2de district.

De Kamer van Koophandel heeft zich tot het Bestuur gewend om verbetering in den kritieken toestand op het postkantoor alhier. Volgens de M. v. A. zijn echter de plannen nog slechts in een stadium van voorbereiding. Wil de dienst niet hopeloos vastloopen, dan heeft men of de woningen naast het postkantoor gelegen tijdelijk daarbij te trekken, of een postkantoor in Emmastad op te richten.

Door dit laatste zouden zoowel de bewoners van Willemstad als van het 2de district, gebaat zijn.

Een andere kwestie van belang is: de *volkshuisvesting.*

De eigenaars van huizen en terreinen zijn 't wel, die 't meest van de snelle ontwikkeling van Curaçao en Aruba geprofiteerd hebben. Was 10 jaar geleden het leven goedkoop, ook door de lange huishuren, in de laatste jaren zijn deze met sprongen omhoog gegaan. Spr. haalt enkele voor- [illegible] dient. Geen oplossing van het salarisprobleem is mogelijk, voor en aleer men het woningprobleem oplost. Want wat heeft men aan verhooging van salaris, als deze verhooging toch weer in de zakken der huiseigenaren terecht komt.

Een huurcommissie helpt hier niet, want daarmee komt men niet aan woningen, waaraan een groot tekort bestaat. Het eenige middel om de huren naar beneden te krijgen is huizen bouwen, en dan met steun van het Gouvernement. Daarom raadt spr. aan het voorbeeld van Holland te volgen, waar het vraagstuk met succes is opgelost. Steun dus aan woningbouw-vereenigingen, tegen een rente van 4½ a 5% en het tegen een redelijken prijs beschikbaar stellen van bouwterreinen. Op deze wijze zal zonder veel risico voor het gouvernement binnen afzienbaren tijd een einde worden gemaakt aan den onhoudbaren toestand. Spr. zou het in het algemeen belang achten, indien het Bestuur de vestiging van een grooten Hollandschen aannemer van woningen, krachtig zou willen bevorderen.

Hierna bracht spr. de *gevangenis* ter sprake. Spr. betreurt het, dat noch op de begrooting voor '30, noch op de suppl. begrooting gelden voor een nieuwe gevangenis geplaatst zijn. De bouw hiervan toch kan niet langer worden uitgesteld. Van 1 Januari 1928 tot 1 Januari 1929 is 't aantal gevangenen gestegen van 34 tot 59; op 8 Mei l.l. waren er 67. Voor 1930 rekent men op 100. En dat in een gebouw, dat normaal op 30 personen berekend is. In cellen van 4.29×2.22 M. zijn 6 menschen opgesloten. Wegens gebrek aan ruimte wordt er niet altijd onderscheid gemaakt tusschen strafgevangenis en huis van bewaring.

Preventieve gevangenen worden niet afzonderlijk gehouden. De verdeeling van de gevangen in drie klassen, die onderling afzonderlijk gehouden moeten worden, is in de praktijk niet mogelijk. Er bestaat één werkcel, waar een paar timmerlieden-gevangenen kunnen werken, doch onlangs zijn beide gevangenen, die er in werkzaam waren, daaruit ontvlucht. Een groot deel der gevangenen kan niet te werk gesteld worden, wegens het ontbreken van werkcellen. Er is slechts één strafcel voor één gevangene. Tal van personen, die vervangende hechtenis moeten ondergaan, loopen vrij rond, omdat er geen plaats is. Wanneer de bestaande vacature van een kantonrechter vervuld is, zal het waarschijnlijk mogelijk zijn den bestaanden achterstand aan het Kantongerecht in te halen. Naar ik verneem is men thans bezig met de processen verbaal van Augustus-September 1928. Wanneer die achterstand ingehaald is, zal vermoedelijk weer een aantal sollicitanten voor een plaats in het huis van bewaring en de gevangenis zich aanmelden.

Het gebouw is dus wat ruimte betreft, geheel onvoldoende; verder in geen enkel opzicht modern, terwijl de bewaking eveneens onvoldoende is. Spoedig zal men voor het feit staan, dat vele veroordeelden niet geplaatst kunnen worden.

Daarom dringt spr. aan op den bouw van een nieuwe gevangenis op Parera, terwijl het huidige gebouw dan als Huis van Bewaring dienst kan doen.

Voor goede bewaking vraagt spr. mannen met plichtsbesef, durf en krachtig optreden. Daar zich echter blijkbaar in Holland geen geschikte solli- [illegible] de militaire politie ermee kunnen belasten. Daar O. W. overbelast is, zou het aanbeveling verdienen den bouw van een nieuwe gevangenis aan te besteden.

Vervolgens had spr. het over het *onderwijs.* Spr. meent een tegenspraak ontdekt te hebben in de M. v. A. Eerst wordt n.l. gezegd, dat het Bestuur de meening niet deelt, dat er geen openbaar onderwijs voor jongens bestaat, overeenkomstig de eischen van dezen tijd, en speciaal in verband met de aansluiting op het onderwijs in Holland.

Daarna volgt de stelling, dat de uitkomsten van het onderwijs in zeer groote mate afhankelijk zijn van het peil der leerkrachten: terwijl het Bestuur zelf toegeeft, dat bij voortduring een te groot aantal vrouwelijke leerkrachten moest worden te werk gesteld, aan een Mulo-school voor jongens en dat op Curaçao. Met het oog daarop is herhaaldelijk verzocht om uitzending van mannelijke hoofdonderwijzers, in het bezit van minstens twee bij-akten. Het resultaat? Geen enkele onderwijzer is overkomen. Het Bestuur voelt zelf de urgentie, en daarom heeft het zich bereid verklaard, door het betalen van een uitzendpremie, alsmede door het toekennen van fictieve dienstjaren de aanvangsbezoldiging op te voeren. De toestand moet dus wel precair zijn. Spr. heeft den indruk, dat het openbaar onderwijs voor jongens hier niet op peil is. Iemand die van het onderwijs op Curaçao uitstekend op de hoogte is, heeft spr. verzekerd: de Hendrikschool is niet te redden, tenzij men snel de noodige maatregelen treft. Een bewijs daarvoor is ook, dat tal van niet-katholieke jongens naar de Katholieke jongensschool gaan. Met het oog op art. 178 van het R. R. mag verwacht worden dat op Curaçao van gouvernementswege onderwijs gegeven wordt, dat aan redelijk te stellen eischen voldoet; vooral ook met het oog op de honderden Hollandsche families die hier gevestigd zijn, en het steeds grooter wordend aantal Curaçaosche families, die voor hun zonen onderwijs op Hollandsche leest verlangen.

Ten slotte wijdt spr. nog een woord aan de Bovenwindsche Eilanden, die hij wel niet kent, waarvan hij echter den indruk gekregen heeft, dat de land- en tuinbouw wel degelijk een goede bron van inkomsten voor de bevolking kunnen vormen; daarom wil spr. het Bestuur verzoeken zijn bijzondere aandacht daaraan te willen schenken.

Na de rede van den heer ESKES, zeide de Voorzitter, de heer LANSBERG

Bijblad van de Amigoe di Curaçao

Uit het Curaçaosche leven.

Door H. M. H.

Van misdrijven en overtredingen.

Geeft ons opbloeiend haven- en industrieleven op Curaçao veel werk en daardoor veel geld, het heeft ook zijn gevaren en verleidingen.

Neem ons havenbedrijf; het werk op de schepen, die de bezittingen van anderen de wijde wereld doorvoeren. Deze bezittingen zijn voor velen vaak een zeer begeerlijk goed, van eigenaars die toch ergens heel ver weg wonen. En hoevele menschen gaan erover, strijken er langs, wier eerlijkheid dag aan dag op de proef gesteld wordt en van wie velen het dan ook zoo nauw niet nemen, wier geweten wordt uitgerekt, zoover, dat het alle gevoeligheid verloren heeft.

Volgens getuigenis van de politie, wordt er op Curaçao zeer veel gestolen. Vooral de winkeldiefstallen nemen toe.

Algemeen is het bekend, dat er bij O. W. veel gestolen wordt, aan hout cement, enz. 't Zou wel casueel zijn, als Curaçao op deze algemeene regel een gunstige uitzondering maken zou. Maar een eigenaardig soort diefstal, die meer het algemeen belang, en in het bijzonder het verkeer geldt, is wel het stelen van lampen die door O. W. des avonds ontstoken worden bij de opengebroken straten. Zelfs de gloeiende olievlampotten, worden [illegible] omgetrapt, en dan afgekoeld, [illegible]

De [illegible] fout van het Curaçaosche volk [illegible] is nog, dat ze de tering niet naar de nering weet te zetten. Toch groot doen, althans niet minder dan anderen; en daarvoor steekt men zich in schulden, vraagt men voorschotten op loonen, vergrijpt men zich ten slotte aan het goed van anderen.

Toch is het de politie [illegible] moeilijk, juist te beoordeelen, waar het leenen ophoudt, en de oplichting begint. Talrijk dan ook zijn de aanklachten, van z.g. oplichting, die de politie moet afwijzen, omdat de aangifte eigenlijk niets anders is, dan een verzoek om politiehulp, ten einde de gelden geïnd te krijgen.

Reeds in het jaar 1917 heeft de helaas, te vroeg gestorven Pater Poiesz artikelen en brochures geschreven, over het ingekankerde Curaçaosche misbruik, van het koopen op crediet, en het in vele gevallen veroordeeld als diefstal, omdat velen of wel niet de bedoeling hebben, of wel niet in de mogelijkheid zijn, om te betalen; en wanneer hij toen, de lijst der nietbetalers zoo groot schatte, als de weg van Willemstad naar Santa Rosa, dan kunnen we nu met het verdubbelde aantal winkels zeggen, dat ze reikt tot aan Montagne toe.

Ook, — treurige toestand — krijgt de politie nog al eens te doen met jeugdige misdadigers, jongens, nauwlijks de kinderschoenen ontwassen.

Zoo ontmoette ik bij de politie een veelbelovend (!) jongmensch, die in veertien dagen kans gezien had, op verschillende plaatsen een aanzienlijk bedrag te stelen, en . . . op te maken.

Misschien herinneren velen zich nog de historie, dat eenige maanden lang, Scharloo, de Pen en omgeving, iederen Zaterdag en Zondagavond onveilig gemaakt werd, door inbrekers, totdat ten slotte de politie de handen wist te leggen, op zeven jongens van 17--20 jaar.

En speciale moeilijkheden heeft de politie hier bij diefstal, doordat de Curaçaoënaars niet tegen eigen landgenooten willen getuigen.

Dan heeft men hier nog de vreemdelingen, die gekomen zijn om werk te zoeken, maar blij zijn als ze het niet vinden. Als ontvluchte gedeporteerden uit Cayenne, beroepsmisdadigers, menschen met moorden op hun geweten, en de noodige jaren straf op hun register, weten ze wel op gemakkelijker wijze aan den kost te komen. Staat niet de meeste, zoo niet [illegible] der laatste jaren op hun naam? En men moet de politie hooren vertellen met welk een geraffineerde kunst, zij te werk gaan in hun misdadig bedrijf.

Een min of meer noodzakelijk geacht accessoir van een havenbedrijf is de prostitutie, voor doortrekkende vreemdelingen, voor de zeelui vooral, die immers aanspraak maken, op, „in ieder stadje, een ander schatje": maar ook zonder onze haven zou dit schandebedrijf hier weelderig bloeien.

En behalve dan, op de gevaarlijke vrouwen, op sexueel gebied, heeft de politie toezicht te houden op de bedeljongens, de boefjes, vooral op het opkomend soort en geslacht der schoenpoetsers-, verders op de bedelaars, schooiers, vagebonden, armoedzaaiers en dakloozen van professie.

Voorts geven veel werk, de in den laatsten tijd steeds aangroeiende z.g. onvolledige gezinnen, waar de zorgen van man of vrouw gemist worden, tengevolge van scheiding of verlating.

Onder de 104 misdrijven in 5 maanden van het vorige jaar, waarover ik inzage had, was de rubriek huisvredebreuk en mishandeling verreweg het grootste, en meestal was verlating of scheiding de verwijderde oorzaak van dit misdrijf.

Een naaste oorzaak was veelal de dronkenschap.

Onder de groote gevaren en verleidingen van ons Curaçaosche leven, staan de drankgelegenheden misschien wel op de eerste plaats.

Schreef ik niet in een vorig artikel, dat in onze donkere saaie straten, met al hun gemis aan stadsche avondgezelligheid, voor de zoovele vreemdelingen, die thuis niets hebben, ja, nog niet eens een thuis bezitten, de drankgelegenheden de eenige uitstralende lichtbronnen van verlokking zijn.

En bij al de tekorten, die we hier op Curaçao hebben, hebben we juist aan drankgelegenheden een verschrikkelijken overvloed. Een paradox, die juist ons groote tekort aanwijst.

In ons stadsdistrict alleen, hebben we niet minder dan 147 vergunningen voor sterken drank. Vergelijken we dit met den toestand in Holland; de Vergunningwet aldaar, staat toe, dat er in steden met een inwoneraantal als Willemstad, één vergunning is op de 400 inwoners. Maar Willemstad telt er op het oogenblik I op de 200 inwoners, juist 100 % te veel.

Dan hebben we nog niet genoemd de bier — en ijshuizen, die niet te tellen zijn; de vergunningen aan de peripherie van de stad, in het tweede district; en laten we vooral niet vergeten, de vele clandestiene gelegenheden.

En waren dit nu kwijnende zaakjes.... maar er wordt grof verdiend, driedubbel op, dikwijls door zetbaas vergunninghouder en vergunningeigenaar.

We hebben eens geinformeerd bij belastingen, waar men ons welwillend mededeelde, dat er in het jaar 1928 op Curacao aan accijns betaald is, de kapitale som van f. 860,781,09. Voor zekerheidstelling bij doorvoer, zou volgens de ambtenaren een 30 a 35 duizend gld. moeten worden afgetrokken. Maar dan voor Curacao zoo gunstig mogelijk berekenende, zou er hier per jaar, per hoofd 13 liter sterken drank gebruikt worden.

Wat beteekent dit? Voor degenen, die niet op de hoogte zijn met statistieken omtrent drankmisbruik, ter illustratie het volgende; In het jaar 1881, bij het wetsontwerp Modderman werd in de Tweede Kamer, ach en wee geroepen, over het ontzettende drankmisbruik in Holland, wat toendertijd, het met Curacao vergeleken zeer gunstige cijfer gaf, van 9 liter per hoofd.

En van Duitschland, wat bij mijn weten, nu niet als bijzonder „droog" bekend staat, vond ik dezer dagen, voor de jaren 1902, 1907, respectievelijk 4 en 3,4 liter opgegeven; en hierbij stond nog de bemerking, dat „dit een hoog verbruik was, in aanmerking genomen dat bij de rekeningen per hoofd, vrouwen, kinderen, zieken, enz zijn meegerekend."

Gelijk de gelegenheid den dief maakt, doet ze het ook den dronkaard. We vinden dan ook in de statistiek der politie maanden met over de 100 overtredingen aan dronkenschap; en dit zijn dan alleen de menschen, die machteloos neerliggen, of verzet plegen.

Toen de tegenwoordige Procureur Generaal, waarnemend Gouverneur was, heeft deze het geven van nieuwe vergunningen geheel stopgezet, en thans wordt deze maatregel voortgezet. Ook een moderniseering van de vergunningverordening zou zeer gewenscht zijn.

Samenvattende de misdrijven en overtredingen in ons Curacaosche leven, komen we tot een getal van 200 per maand. Velen dezer worden gestraft met boete, te vervangen door hechtenis. Maar als de boete niet betaald wordt, wat dan? Onze gevangenis is tjokvol en plaats in het huis van bewaring is er niet.

Doch hierover, alsmede over de preventieve en repressieve maatregelen, die ons modern Curaçaosch leven nog mist en toch vraagt, zullen we het bij gelegenheid nog wel eens hebben.

't Spreekt, dunkt me, wel klaar, dat de politie juist op tijd, zeker eerder te laat dan te vroeg, op Curaçao gekomen is. Aruba geeft thans een beeld van de onveiligheid, waaraan Curaçao in nog erger mate ten prooi zou zijn geweest, was er langer getalmd. Vooral het patrouilleeren voorkomt reeds vele misdrijven; want onze huidige politie blijft niet in de posten zitten, zooals het vroeger gebeurde, wachtend tot er aangifte kwam, maar met den ouden Pater Poirters zegt ze:

Als ieder is in huis, en als de zon is slapen,
Dan ben ik op de been, dan ben ik in de wapen:
Als 't rondom is in rust, als 't overal is stil,
Dan ben ik op den toer, dan ben ik op den dril.

dat hij niet in debat zou treden over 't geen de heer ESKES aan het adres van den Kol. Raad in zake de militaire politie gemeend had te moeten zeggen; alleen wilde hij maar even vastleggen dat de Raad, ook de nu afwezige leden, en verder velen buiten den Raad houding, toon en optreden van den afgevaardigde van het Bestuur hebben afgekeurd.

INGEZONDEN.

Zeereerwaarde Pater Redacteur.

Mij refereerende naar de inlichting U van bevoegde zijde verstrekt en voorkomende in het nummer van Zaterdag l.l. naar aanleiding van een opinie in mijn stuk *„Curaçao op Zondag"* geef ik nu, beter ingelicht, gaarne eere wien eere toekomt; dus niet aan de wet, maar aan Z.E.G.A. Procureur-Generaal.

Intusschen is daaruit wel gebleken dat het geschrijf over Zondagrust de aandacht getrokken heeft.

Dat is alvast iets.

Moge nu de rest ook volgen, en de Zondagsrust *feitelijk* meer in eere komen. Dit is noodzakelijk, wil onze vooruitgang, werkelijk vooruitgang zijn.

Alléén met geld verdienen is een volk nog niet gered, is zelfs gevaarlijk als godsdienst en moraliteit niet gelijken tred gehouden met stoffelijke vooruitgang.

Daarom zij het nogmaals aller aandacht aanbevolen. Zondagsrust bevordert het godsdienstig leven van het volk; laten wij daarvoor strijden, een ieder op zijn manier, tot we gekomen zijn waar we zijn moeten, tot een Christelijke Zondagsviering.

Met dank voor plaatsruimte.

A. K.

Willemstad 13 Mei 1929.

Mijnheer de Redacteur.

In uw blad van 11 Mei jl. las ik een opstel, getiteld „Uit het Curacaosche leven" H. M. H.

Bedoeld opstel bevat eene passage, die [illegible] onjuist voorkomt: „Nu wordt [illegible] dat de politie er ook on[illegible] is voor eene bekeuring. [illegible] zelfs dit onderwerp ter sprake, toen [illegible] bij de politie was, tesamen met eenige leden van het Hof. Doch als antwoord [illegible] we inzage in het schitterend kaartenregister, waar justitie jaloersch op was. Intusschen kwam juist een sergeant-majoor met dagrapporten [illegible] feiten konden wij [illegible] krijgen dan dat het optreden [illegible] litie zeer humaan en gematigd is."

Ik herinner mij den schrijver van bovenstaande regelen te hebben ontmoet in de waranda van de militaire cantine, alwaar, inderdaad in tegenwoordigheid van één mijner collega's onder andere gepraat is over de wijze, waarop overtredingen te dezer stede worden geregistreerd. Een sergeant-majoor met dagrapporten of wat dies meer zij heb ik niet zien verschijnen. Ik ben geen mederedacteur geweest van de aangehaalde conclusie over humaniteit of gematigdheid van optreden, welke conclusie overigens naar mijn oordeel verder strekt dan hetgeen ter adstructie is aangevoerd, waarin zij hare rechtvaardiging dan ook niet kan vinden.

De aard mijner ambtsbezigheden maakt het openbaren van opvattingen over zaken, waaromtrent verschil van meening mogelijk is, in het algemeen ongewenscht, en ik wilde daarom laten uitkomen, dat ik ten deze geenerlei opinie heb geuit.

Ik zeg U dank, Mijnheer de Redacteur, voor de verleende plaatsruimte.

W. M. A. WEITJENS.

Sportterrein „Emmastad."

Wie Zondagmiddag 12 Mei, per auto, truck, rijwiel, of te voet voorbij de oude plantage „de Hoop" ging, werd vergast op een in feestdos getooid terrein (vlaggen, tribune, cantine, tuinstoelen met zonneschermen, een prachtgezicht, daar is het nieuwe sportterrein van „Emmastad."

Bij het betreden van het terrein zag ieder voetbal-liefhebber het eerst naar het voetbalveld; nu dat is prima prima, zacht, vlak, geen steenen, flinke doelpalen met netten; het was af, in een woord.

Zeer geanimeerd werd er gespeeld tusschen de gehuwden en ongehuwden O. a. zag men er onzen oud-internationaal Dr. Lefèbre, die het blijkbaar nog niet verleerd is; een zijner bekende rennen zag men hem nemen met tot slot een mooi doelpunt. Dat spel doet het hart van een oud-voetballer nog een popelen, en geeft lust om nog eens mede te willen doen.

Wat kan de C. P. I. M. een keurelftal samenstellen uit al die spelers; nu nog met een beetje oefening en zij zijn de beste van dit eiland.

Toen ik daar dat veld zoo zag, dacht ik plotseling aan het afstemmen van krediet voor een speelterrein voor kinderen, door den Kol. Raad, maar ook aan de Engelschen die hier laatst speelden, en klaagden over het terrein vol steenen, waardoor zij open beenen enz. kregen.

Kortom het „Jubileum-sportpark" voldoet niet, het komt trouwens in de klem doordat men bouwterrein noodig heeft en dáárvoor is het juist geschikt.

Het terrein b. v. ten Noorden van Plantersrust, is, hoewel heuvelachtig toch geschikt te maken voor : voetbalveld, speeltuin voor kinderen, met annex een cantine, enz. dus kortom voor een uitspanningsterrein. Het is toch geen overbodige luxe, dat wij dat hier op Curaçao krijgen? Er is voor ontspanning toch al zoo weinig te doen. Waar moeten de kinderen iederen Zaterdag en Zondagmiddag heen? Thuis of in smalle steegjes? en als die speeltuin er is, wel dan kunnen zij zich daar vermaken en zijn beveiligd voor ongelukken.

Als men bij dit speelterrein en voetbalveld nu ook een cantine plaatst, deze verpacht, van de voetbalvereenigingen eene kleine maandelijksche contributie heft, behoeft het Gouvernement heusch niet veel bij te passen om alles te onderhouden.

Dat het niet lang dure dat wij hier een goed speelterrein en een goed sportterrein zullen bezitten is de wensch van velen.

S.

Bericht aan onze lezers en aan het publiek.

Wij maken onze lezers en het publiek in het algemeen er opmerkzaam op dat het

Redactie-bureau

van ons Blad gevestigd is: Kerkplein Otrabanda.

Telefoon No 507.

en het **Administratie-bureau,**

St. Thomas-College

Telefoon No 56.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Morgen, op 't Hoogfeest van Pinksteren is er om 9 uur Pontificale H. [illegible] Te Deum" gezongen worden om God te bedanken voor de gelukkige oplossing der Romeinsche Kwestie.

✝ Zuster Marteline.

Dinsdagnacht om 1 uur overleed op Welgelegen, na voorzien te zijn van de Laatste H. H. Sacramenten de eerw. Zuster MARTELINE, na een ziekte van slechts eenige weken.

Zuster M. MARTELINE (in de wereld mej. Maria Meys) werd geboren te Haren op 30 Maart 1852. 4 October 1877 deed zij hare intrede in de Congregatie der Zusters Franciscanessen te Roosendaal, waar zij op 19 October 1879 hare H. Professie deed. 16 Juni 1881 arriveerde zij op Curaçao, tegelijk met Zuster Edeltruda, die 14 dagen geleden overleden is.

Achtereenvolgens was Zuster Marteline werkzaam in het St. Martinusgesticht, het Weeshuis en het Pensionaat Welgelegen. Met een steeds blij gemoed en opgeruimd gelaat heeft Zuster Marteline bijna 50 jaar lang het juk der gehoorzaamheid gedragen, steeds blij als zij anderen goed kon doen. Moge Christus, Die wat aan den minste der Zijnen gedaan wordt, als aan Hem zelf gedaan beschouwt, haar overgroot loon zijn. Woensdagmiddag verrichtte Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE de absoute, geassisteerd door Mgr ELLIS en den Z. E. Pater H. SMIT.

ZIJ RUSTE IN VREDE.

VERLOOFD

Jacob B. Pietersz

met

Frederica C. Groes

Aruba 8 Mei 1929.

Eenige Kennisgeving.

Plechtige opening van den Kolonialen Raad.

Dinsdagmorgen had met de gewone plechtigheid de opening plaats van den Kolonialen Raad door Zijne Excellentie Gouverneur Ir. L. A. FRUYTIER.

Vele belanstellenden, Dames en Heeren wonden dezen plechtigheid bij. Ook Mevr. FRUYTIER-VAN ES, was erbij tegenwoordig.

Op 't plein voor 't Raadhuis stond een eerewacht van de Militaire Troepen opgesteld. Bij aankomst werd Zijne Exc. ontvangen door een Commissie, bestaande uit de Heeren Raadsleden, J. C. HENRIQUEZ, B. v. d. VEEN ZEPPENFELDT, en C. WINKEL, die zijne Exc. ter Raadzaal begeleidden.

In de openingsrede van Gouverneur Fruytier, zooals onze lezers die in ons Blad van heden kunnen lezen, klinkt een heel nieuw geluid. 't Is niet maar een overzicht van 't afgeloopen jaar, met een lange reeks van dorre cijfers, zooals wij in de laatste jaren gewoon waren te hooren, maar een blik in de toekomst, een vast omlijnd program van actie, een program dat zich over alle onderwerpen van Staatszorg, zoo cultureele als zuiver economische uitstrekt, en daardoor bij eenieder het volste vertrouwen wekt in het beleid van onzen huidigen Landvoogd.

De goede en gunstige indruk, die de openingsrede gemaakt heeft, is algemeen.

Nadat Zijne Exc. de Raadzaal wederom verlaten had, werd het nieuw benoemde lid, de heer R. J. BEAUJON JR. geinstalleerd. De Voorzitter wenschte den heer B. van harte welkom in hun midden. Gedurende vele jaren heeft de heer B. een leidende positie [illegible] persoon om de belangen dezer eilanden te verdedigen. De Voorzitter koestert de hoop dat de heer B. de voetstappen van Zijn Vader moge volgen, die zoolang een van de meest actieve leden van den Raad geweest is, en dat hij even onafhankelijk als zijn Vader de belangen van land en volk zal mogen voorstaan.

De heer BEAUJON bracht dank aan H. M. de Koningin, aan Zijne Exc. den Gouverneur en aan den Raad voor het in hem gestelde vertrouwen. Hij gaf de verzekering van zijn volle medewerking. De huidige toestand eischt veel arbeid en baart veel zorgen. Maar naar best kunnen zal hij steeds medewerken tot algemeen welzijn, in 't bijzonder van de Bovenwindsche eilanden.

Ongeluk.

Zaterdagmiddag werd een jongen, Th. de W. die achter een fiets liep, in de buurt van Rooi Canarie, plotseling door een auto gegrepen en overreden. Bewusteloos werd hij opgenomen en naar het St. Elisabeth's hospitaal vervoerd. Een been was gebroken, en aan 't hoofd was een zware wonde.

Prikkaarten.

Het Comité van het R. K. Theater vraagt allen, zoo mogelijk deze week de prikkaarten in te leveren.

Als de kaarten nog niet volgeprikt zijn, dan doe men nog eens z'n best en ga met nieuwen moed rond.

Want veel is er noodig.

Het terrein is reeds geheel schoon gemaakt, de steenen worden aangevoerd, de plannen zijn zoo goed als klaar. Spoedig zullen de werkzaamheden een aanvang nemen: en op het einde van dit jaar hoopt men de eerste uitvoering te geven in een frisch, en ruim, eenvoudig gebouw, waardoor zal worden tegemoet gekomen aan het groot gemis op Curaçao aan een passende ontspanning.

Excursie naar Caracas.

Vanmiddag vertrekt het S.S. „Maracaibo" met een honderdtal passagiers van hier naar La Guaira.

Een Jazzband gaat mee aanboord, terwijl ook een Curaçaosch Elftal de reis zal meemaken, om zich te Caracas te meten met een Venezolaansch Elftal.

Dinsdagmorgen keert de „Maracaibo" hier terug.

Prettige reis en behouden terugkomst.

Heden ontvingen wij uit Oost-Indië het treurig bericht, dat onze zeer beminde dochter, zuster en nicht

Mevr. Henriëtte v. Tongerloo-Appel,

aldaar, op 14 dezer overleden is

Salatiga, Java. N. O. I.

Namens de familie

Wed. APPEL-DITTMAR.

Curaçao 15 Mei 1929.

Bekendmaking.

De verkoop van juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar en Beleenbank van Curaçao beleend van den **1e Juli 1927** *af tot en met den* **30 December 1927** *onder* **No. 8411 P.** *tot en met* **6903 R.** *zal plaats hebben op* **Donderdag den 23 Mei a. s.** *'s morgens ten negen uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 18 Mei 1929.

De voorzitter,

6— *P. L. GORSIRA.*

Welkom.

Dezer dagen wordt per „Three Sisters" van de Bovenwindsche eilanden hier verwacht de Z. E. Pater R. DELLAERT. Welkom.

Waarschuwing aan de Katholieken.

De Katholieken van Curaçao worden hierbij nogmaals gewaarschuwd, om niet te geven aan personen die langs de deuren collecteeren voor liefdadige of kerkelijke doeleinden, en die geen schriftelijke toestemming kunnen vertoonen van den Apostolisch Vicaris van Curacao. Deze toestemming van den Apostolisch Vicaris wordt steeds geweigerd als personen niet kunnen overleggen de vereischte permissie van de Congregatie de Propaganda Fide.

De oudste inwoner van Aruba.

Op Tanki-Lendar, Aruba, is overleden de oudste inwoonster, genaamd Susana Hors, in den gezegenden ouderdom van 107 jaar. De oude Susana had 6 kinderen, 46 kleinkinderen, 103 achterkleinkinderen en 11 bet-achterkleinkinderen. Tot het laatst toe was zij goed bij kennis, jammer dat zij reeds sinds jaren blind was, zoodat zij den vooruitgang van Aruba niet meer met eigen oogen heeft mogen aanschouwen.

Haar ziel ruste in vrede!

Officieele berichten.

van de vorigeweek.

Aan den Rector der Anglikaansche kerk op Saba F. E. Prior is een maand verlofsverlenging verleend.

H. Wolff is benoemd tot tijd. schrijver, tevens telefoonbediende op het loodskantoor alhier en de kantoor- en telefoonbediende C. Caspar is benoemd tot schrijver, tevens hoofdtelefoonbediende.

Aan den tijdelijk schrijver op het Departement van Openbare Werken alhier, C. C. Perret Gentil is op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De heer P. D. Reiss is eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van Voorzitter van den Voogdijraad op Bonaire en de heer A. Th. R. Schipper is als zoodanig benoemd.

De tijdelijk seinmeester J. B. Salzedo is uit 's Lands dienst ontslagen en E. A. da Costa is als zoodanig benoemd.

Aan het lid van de commissie voor het afnemen van chauffeurs-examens alhier G. Z. de Jongh is zes maanden verlof verleend.

Aan de onderwijzeres 4 de klasse bij het Bijzonder Onderwijs in Curacao werkzaam aan de R. K. Bijzondere School te Windwardside op Saba Mej. M. C. S. E. Keulemans is wegens ziekte vier maanden binnenlandsch verlof verleend en dat verlengd tot 8 Mei 1929.

Aan den onderwijzer 2de klasse bij het R. K. Bijzonder onderwijs in Curacao, werkzaam aan de R. K. Bijzondere jongensschool te Kralendijk op Bonaire C. van Beers is wegens ziekte vier maanden binnenlandsch verlof verleend.

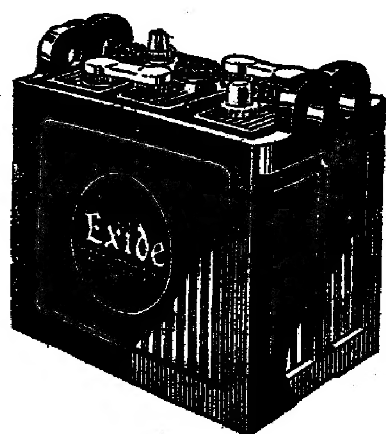
De klerk ten parkette van den Procureur-generaal R. E. Yrausquin is bevorderd tot adjunct-commies

Aan den agent van politie 1ste klasse P. P. Catarina is op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als cipier op Aruba en de hoofdagent van politie op genoemd eiland J. J. Lamoen is als zoodanig benoemd.

Van deze week.

Mej. J. Hellmund, schrijfster op Bonaire is benoemd tot klerk.

Make your BATTERY DOLLARS go farther

Exide BATTERIES

Prices for Exide Batteries make them the logical choice of thrifty car owners. Your battery dollars invested in an Exide go farther because an Exide is built to enjoy such exceptionally long life.

Made by The Electric Storage Battery Company, a company with forty years of experience in building quality batteries for every purpose, it is only natural that the Exide for your car should represent the high-water mark in automobile battery construction.

Exclusive Agent, for Curaçao, Aruba & Bonaire,

D. Cardoze.

Hendrikplein No. 9.

APOTHEEK "Botica Nacional"

van EDMUND JACOBSEN, Apotheker

AMERICAN DRUGSTORE ENGLISH PHARMACY

Breedestraat, Otrabanda Telefon No. 256

Spoedige aflevering van Recepten
Patentmedicijnen en Chemicalien
Drogerijen Parfumes en Zeepen
Wijnen en Likeuren

Alle Foto-artikelen

Allerlei Soorten van

Chocolade, Suikerwaren, en Koekjes

Sigaren en Sigaretten [illegible]

VLUGGE BEDIENING [illegible]

CURIEL'S BANK.

Willemstad - Curaçao - Ned. West-Indie.

ALLE BANKZAKEN.

Rekening-courant in locaal en vreemd geld.
Deposito's op termijn in locaal en vreemd geld.
Voorschotten en Handelscredieten.
Koop, Verkoop en Incasso van Wissels, Credietbrieven, Coupons en Vreemd Geld tegen voordeelige koersen.
Telegrafische uitbetalingen naar alle werelddeelen.
Reiscredietbrieven en Chéques van de

National City Bank of New-York, New-York City.

Safe-loketten.
Speciale afdeeling voor Incasso's

Afdeeling Spaarkas.

Afdeeling Assurantie

HORN - LINE.

List of sailings from CURAÇAO to:

Name of Motorship:	HAMBURG via Pto. Cabello, La Guaira & Trinidad:	PTO. COLOMBIA & CARTAGENA:	To Santa Marta:
Frida Horn	26 May	10 May	10 May
MIMI HORN	9 June	23 May	
Presidente Gomez	23 June	6 June	6 June
Heinz Horn	7 July	20 June	
INGRID HORN	21 July	4 July	4 July
Frida Horn	18 August	2 August	2 August
MIMI HORN	1 Sept.	15 August	
Presidente Gomez	15 Sept.	29 August	29 August
Heinz Horn	29 Sept.	12 September	
INGRID HORN	13 October	26 September	26 September

To Kingston & Port au Prince, via Jacmel:

Consul Horn	25 May
Waldtraut Horn	22 June
Minna Horn	20 July
Henry Horn	17 August
Consul Horn	14 Sept.
Waldtraut Horn	12 October
Minna Horn	9 Nov.

To Maracaibo frequent sailings by:

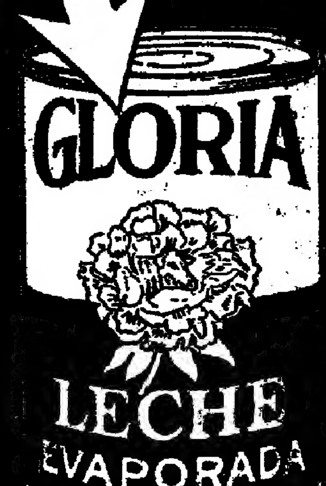
Zulia, cargo and passengers. Karibia, cargo only.

---

la salud
la nutrición

En los trópicos debe tenerse mucho cuidado con el alimento de los niños. Por eso lo mejor es preparar los dulces, pasteles y postres con Leche Gloria. Es pura, nutritiva y fácilmente digerible.

Leverancier van Leche Gloria op Curaçao.

Mario Pinedo.

Glaxo

(Engelsche product)

KWEEKT FLINKE KINDEREN

Dit kindermeel heeft zyn goeden naam te danken aan zyn zuiverheid en voedzaamheid, en aan het feit, dat het kinderen gezond en sterk vormt. De moeders, die dit meel hier gedurende de 5 laatste jaren gebruikt hebben, zyn zeer tevreden over het verkregen resultaat, omdat Glaxo zoo buitengewoon goed is voor kinderen.

Heeren MENSING & Co.

TE HUUR.

Het Heerenhuis *gelegen op de plantage* **"ABRAHAMSZ"** *met bad.* **W. C.** *en regenbak, slechts 10 MIN. van Caracasbaai.*

Een jaar contract. f 80 per maand

Te bevragen bij den eigenaar:

I. BAIZ. tel: 390.

4—4

MENSING& CO. AGENTEN.

SHELL PRODUCTEN.

PRIJSNOTEERING.

Gasoline ex pomp per gallon	fl.	0,68
Gasoline per blik van 5 gallons	„	3,90
Kerosine per blik van 5 gallons	„	2,75
Mineral turpentine [vervangt terpentijn]per blik van 5 gallons	„	8,50
Smeeroliën:		
„Single Shell" ex pomp per gallon	„	1,75
„Double Shell" ex pomp per gallon	„	2,—
„Triple Shell" ex pomp per gallon		2,50
Cokes per ton	„	15,—
Kero-gasolie, brandstof voor "Delco" installaties enz. per gallon	„	0,34

De levering van „Kero-Gasolie" geschiedt uitsluitend in drums van 80 gallons

CURAÇAOSCHE PETROLEUM INDUSTRIE MAATSCHAPPIJ.

100

STETSON HATS

Styled for Young Men

OVER THE TOP....

It's a wise man—and a well-dressed one—who knows what to put on his head. Lots of people who ought to know better never seem to realize that their hats are the most conspicuous things they wear.

But after all it's not a difficult matter. You can get the right hat if you get the right name. And there's one name that means hat style and had quality, all over the world.

7—13 That's **STETSON.**

Aroma puro de buenos tabacos!

'n Overduidelijk bewijs van de zachtheid en het fijne aroma van

„Galantes"

krijgt ge als ge ze rookt.
Neem een proef.
Een pakje kost **12½ cent.**
Wit en pectoral.

Overal verkrijgbaar.

Algemeen Dépot:

C. Winkel & Zonen.

Siempre frescos!

Compañia Trasatlántica

El vapor

„BUENOS AIRES"

se espera el **23 de Mayo 1929** de Europa via Pto. Rico y Venezuela, seguirá el mismo dia para Pto Colombia y Colon.

El Vapor

„BUENOS AIRES"

se espera de Colon y Pto Colombia el **1 de Junio 1929** y seguirá el mismo día para Pto. Cabello, La Guaira, Santo Domingo, San Juan, Tenerife, Cadiz y Barcelona.

Ambos vapores aceptan carga y pasajeros.

Los Agentes.
S. E. L. MADURO & SONS.

VRAAG STEEDS

om de heerlijke beschuiten van

Huntley & Palmers

bekend over de geheele wereld om hun onovertroffen kwaliteit.

Agent: A. B. W. LIEDER.

HUNTLEY & PALMERS ASSORTED CREAM BISCUITS

26—26